

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 2 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 2 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (RP 26/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 13/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen (301/2004) 71 § 5 punkten, sådan den lyder i lag 216/2023,
ändras 6 b § 2 mom., 8 § 2 mom., 17 b § 3 mom., 28 a § 2 mom., 35 och 36 §, 58 § 5 mom., 66 § 3 mom., 69 c § 1 mom., 71 § 4 punkten, 81 c § 6 mom., 96 § 2 mom., 131 § 5 mom., 133 a §, 134 § 1 mom., 136 § 5 mom. och 147 a § 2 mom.,
av dem 6 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 501/2016, 17 b § 3 mom. och 28 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 121/2022, 35 § sådan den lyder i lag 332/2016, 36 § sådan den lyder i lagarna 668/2013, 689/2015, 554/2021 och 216/2023, 58 § 5 mom. sådant det lyder i lag 668/2013, 66 § 3 mom., 71 § 4 punkten och 81 c § 6 mom. sådana de lyder i lag 216/2023, 69 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 675/2015, 131 § 5 mom. sådant det lyder i lag 821/2022, 133 a § sådan den lyder i lag 458/2009, 136 § 5 mom. sådant det lyder i lag 673/2006 samt 147 a § 2 mom. sådant det lyder i lag / , och
fogas till lagen nya 36 a—36 f § som följer:

Riksdagens svar RSV 66/2024 rd

6 b §

Genomförandet av en rättsmedicinsk undersökning

De åtgärder som undersökningen kräver kan på begäran av Institutet för hälsa och välfärd också utföras vid ett centralsjukhus, en kommunal hälsovårdscentral eller en verksamhetsenhet inom den privata hälso- och sjukvården. De åtgärder som undersökningen kräver ska utföras av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. En tjänsteman vid Migrationsverket ska i samband med åtgärderna verifiera identiteten på den person som blir undersökt. Vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den som blir undersökt har rätt att vara närvarande vid undersökningen.

8 §

Personlig närvaro samt anlitan av ombud och biträde

När ett förvaltningsärende anhängiggörs och behandlas får en part anlita biträde. När ett förvaltningsärende anhängiggörs och behandlas är det också tillåtet att anlita ombud, om det inte för utredningen av ärendet eller verifieringen av utlänningens identitet är nödvändigt att utlänningen hörs personligen eller infinner sig.

17 b §

Ansökan om visering för längre vistelse

Sökanden ska personligen infinna sig hos beskickningen för verifiering av identiteten. Identiteten verifieras genom ett i 2 mom. avsett giltigt resedokument.

28 a §

Extern tjänsteleverantör i uppgifter som gäller visering för längre vistelse

En eller flera av följande uppgifter i samband med behandlingen av visering för längre vistelse kan överföras till en extern tjänsteleverantör:

- 1) att allmänt informera om ansökning om visering för längre vistelse,
- 2) att med stöd av en checklista informera sökande om de handlingar som krävs,
- 3) att ta emot uppgifter, ansökningar och viseringsavgifter och lämna dem till den finska beskickningen,
- 4) att verifiera sökandens identitet,

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

- 5) att sköta tidsbeställningen för sökandens personliga besök vid den finska beskickningen eller hos den externa tjänsteleverantören,
6) att förmedla delgivningar av beslut.
-

35 §

Identifiering som villkor för beviljande av uppehållstillstånd

För att uppehållstillstånd ska beviljas förutsätts det att sökanden har identifierats och att sökandens identitet har verifierats på ett tillförlitligt sätt med ett giltigt nationellt resedokument.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock beviljas trots att ett giltigt resedokument saknas, om uppehållstillståndet beviljas med stöd av 51, 52, 52 a, 52 d, 52 e, 87, 88, 89 eller 110 §. Trots att resedokument saknas kan det första tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljas för ett i Finland fött barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeband.

Om sökanden har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 87, 88, 89 eller 110 §, kan ett permanent uppehållstillstånd beviljas på dessa villkor trots att ett giltigt resedokument saknas.

Om sökanden har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 51, 52, 52 a, 52 d eller 52 e § trots att ett giltigt resedokument saknas, förutsätter beviljande av permanent uppehållstillstånd på de nämnda villkoren att sökanden har skaffat ett giltigt nationellt resedokument eller bevisligen har försökt skaffa ett sådant och lagt fram annan tillförlitlig utredning om sin identitet. I ett enskilt fall kan avvikelse göras från kravet på resedokument, om det finns exceptionellt vägande skäl eller om ett barns bästa kräver det.

36 §

Det allmännas bästa som grund för att vägra uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd beviljas inte, om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, den nationella säkerheten, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser, eller om personens inresa eller genomresa bör förhindras enligt en för Finland bindande folkrättslig förpliktelse eller ett av rådet med stöd av fördraget om Europeiska unionen antaget beslut. Äventyrande av folkhälsan hindrar ändå inte att fortsatt tillstånd beviljas, om villkoren för beviljande av tillstånd i övrigt uppfylls. Äventyrande av internationella förbindelser hindrar dock inte att en utlänning beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeband eller att en utlänning som i någon av unionens medlemsstater har beviljats EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas uppehållstillstånd.

36 a §

Allmänna grunder för att vägra uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd beviljas inte, om

- 1) det finns grundad anledning att misstänka att en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd på grunder som inte motsvarar det verkliga syftet med inresan,

Riksdagens svar RSV 66/2024 rd

2) en utlänning har lämnat väsentligt falska, felaktiga eller vilseledande uppgifter om sin identitet, nationalitet eller det verkliga syftet med inresan eller vistelsen i landet eller underlåtit att lämna eller hemlighållit uppgifter som är väsentliga för avgörandet av ärendet,

3) en utlänning har lagt fram falska eller förfälskade handlingar som grund för sin ansökan,

4) en utlänning på något annat sätt än vad som avses i 1—3 punkten har vilselett eller försökt vilseleda myndigheterna vid utredningen av förutsättningarna för inresa och vistelse i landet,

5) en utlänning har meddelats inreseförbud till Finland eller har meddelats ett gällande inreseförbud till Schengenområdet i en annan Schengenstat,

6) det finns grundad anledning att misstänka att sökanden eller anknytningspersonen blir utnyttjad eller på något annat sätt hamnar i en utsatt position i Finland,

7) en utlänning tidigare har beviljats bidrag för frivillig återresa för att avlägsna sig ur landet och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd i Finland inom 5 år från återresan till sitt hemland eller till något annat land där personens inresa är garanterad, eller

8) en utlänning tidigare under sin vistelse i Finland har handlat på ett sätt som avses i 36 b § och orsakerna till vägran är så grovt klandervärda att det med beaktande av omständigheterna som helhet finns grundad anledning att vägra uppehållstillstånd.

36 b §

Klandervärt beteende i Finland som grund för att vägra uppehållstillstånd

Upphållstillstånd som sökts i Finland beviljas inte, om

1) en utlänning har vistats utan uppehållsrätt i landet innan ansökan om uppehållstillstånd lämnades in,

2) en utlänning medvetet har förvärvsarbetat eller bedrivit näringsverksamhet i Finland utan laglig rätt,

3) en utlänning utan godtagbart skäl inte har lämnat landet efter det att ett beslut om avlägsnande ur landet har blivit verkställbart eller har undvikit myndigheter eller försvårat förberedelserna inför återsändandet eller avlägsnandet ur landet,

4) en utlänning har gjort en uppenbart ogrundad ansökan om uppehållstillstånd eller internationellt skydd för att förhindra eller skjuta upp verkställigheten av avlägsnande ur landet, eller

5) en utlänning har på något annat sätt genom sin tidigare verksamhet visat likgiltighet gentemot lagstiftningen om inresa och vistelse i landet eller finska myndigheters beslut eller förelägganden.

Vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten gäller inte situationer där en utlänning som vistats i landet med uppehållstillstånd av misstag eller på grund av glömska inte har ansökt om nytt uppehållstillstånd medan det föregående uppehållstillståndet fortfarande var i kraft.

36 c §

Vägran av uppehållstillstånd på grund av familjeband

Upphållstillstånd på grund av familjeband beviljas inte, om

1) det finns grundad anledning att misstänka att familjebandet har skapats för att få uppehållstillstånd i Finland och avsikten inte är att leva ett gemensamt familjeliv,

2) familjelivet ska anses ha upphört och avsikten inte är att leva ett gemensamt familjeliv,

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

3) anknytningspersonen har fått sitt uppehållstillstånd genom att lämna väsentligt falska, felaktiga eller vilseledande uppgifter om sin identitet, sin nationalitet eller sina familjeförhållanden eller genom att underlåta att lämna väsentliga uppgifter om dessa, eller

4) det finns grundad anledning att misstänka att ett minderårigt barn har använts som redskap för inresa, eftersom barnet har sänts till Finland som anknytningsperson för att få uppehållstillstånd för barnets familjemedlemmar, utom i de fall där det ska anses ha funnits tvingande skäl som hänför sig till barnets liv eller hälsa att sända barnet till Finland för att söka internationellt skydd.

Vid bedömningen av om uppehållstillstånd på grund av familjeband ska vägras ska skyddet för familjelivet och barnets bästa beaktas. För att uppehållstillstånd ska vägras förutsätts det att sökandens eller anknytningspersonens förfarande vid ansökan om uppehållstillstånd i övrigt är så klandervärt att det för det allmänna intresset i anslutning till hanteringen av invandringen ska anses väga tyngre än skyddet för familjelivet. Ytterligare bestämmelser om prövning av ansökningar som gjorts på grund av familjeband finns i 66 a §.

36 d §

Vägran av uppehållstillstånd på grund av arbete

Uppehållstillstånd beviljas inte om det finns grundad anledning att misstänka att en arbetsgivare har för avsikt att underlåta att iaktta arbetsgivarens skyldigheter enligt 71 § 1, 2 eller 4 punkten eller andra bestämmelser om inresa eller vistelse i landet.

Vid prövningen av beviljande av uppehållstillstånd på grund av arbete i enlighet med 5 kap. ska omständigheterna i fallet beaktas som helhet.

36 e §

Oskälig vägran av uppehållstillstånd

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 36 och 36 a—36 d § beviljas dock uppehållstillstånd, om det med beaktande av alla relevanta faktorer och omständigheter vore oskäligt att vägra uppehållstillstånd och det inte är nödvändigt att vägra uppehållstillstånd med hänsyn till den allmänna laglydigheten, hanteringen av invandringen eller den inre säkerheten.

36 f §

Asylförfarande som grund för att vägra uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd för arbete, näringsutövning eller studier beviljas inte, om en utlänning har sökt internationellt skydd i Finland och innan han eller hon har lämnat landet och rest till sitt hemland eller permanenta bosättningsland har ansökt om uppehållstillstånd. Vägran av uppehållstillstånd gäller inte i situationer där utlänningen under asylförfarandet eller efter det har beviljats uppehållstillstånd.

En ansökan om uppehållstillstånd avvisas utan prövning, om den har gjorts i Finland på de grunder som anges i 1 mom. medan ett asylförfarande är anhängigt eller när ett asylförfarande har avslutats innan utlänningen har lämnat landet.

Riksdagens svar RSV 66/2024 rd

Bestämmelsen tillämpas inte på personer som fått tillfälligt skydd och som ansöker om uppehållstillstånd under eller omedelbart efter det tillfälliga skyddet utan att lämna landet.

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte ursprungligen uppfylldes eller inte längre uppfylls.

66 §

Utförande av DNA-analys

Provtagningen ska övervakas och provgivarens identitet verifieras av en tjänsteman vid Migrationsverket eller utrikesförvaltningen eller av en person som står i arbetsavtalsförhållande till en finsk beskickning och som utses av chefen för beskickningen och har den skicklighet som krävs för uppdraget. Tjänstemannen eller den person som utsetts av chefen för den finska beskickningen ska vara personligen närvarande under hela provtagningen.

69 c §

Uppgifter som får läggas ut

En eller flera av följande uppgifter som gäller uppehållstillstånd får överföras till en annan Schengenstats beskickning eller en extern tjänsteleverantör:

- 1) att ge allmän information om ansökning om uppehållstillstånd,
 - 2) att med stöd av en checklista ge sökande information om de handlingar som krävs,
 - 3) att ta emot uppgifter, ansökningar och behandlingsavgifter och lämna dem till den finska beskickningen,
 - 4) att verifiera sökandens identitet,
 - 5) att ta och registrera biometriska kännetecken,
 - 6) att sköta tidsbeställningen för personliga besök vid den finska beskickningen eller hos den externa tjänsteleverantören,
 - 7) att sköta arrangemangen i anslutning till hörande av personer som ansöker om uppehållstillstånd,
 - 8) att förmedla begäran om ytterligare utredningar i anslutning till en ansökan och svar på begäran,
 - 9) att förmedla delgivningar av beslut.
-

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

71 §

Allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd för arbete

För beviljande av uppehållstillstånd för arbete krävs att

4) arbetstagaren uppfyller sin informationsskyldighet enligt 71 a § och arbetsgivaren uppfyller sin informationsskyldighet enligt 71 b §.

81 c §

Rätt att inleda arbete samt rättens varaktighet

Om rätten att arbeta grundar sig på en ansökan om internationellt skydd, upphör rätten att arbeta när sökanden har fått del av Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd eller när sökandens ansökan om internationellt skydd har förfallit. Om en ansökan om internationellt skydd har behandlats i ett normalt förfarande enligt denna lag, fortsätter rätten att arbeta dock att gälla den tid som rätten att söka ändring i beslutet gäller. Om ändring har sökts i ett beslut som fattats i ett normalt förfarande, fortsätter rätten att arbeta att gälla och upphör när sökanden har fått del av förvaltningsdomstolens beslut genom vilket besvär i ett ärende som gäller internationellt skydd har avslagits. Om högsta förvaltningsdomstolen återförvisar ett ärende om internationellt skydd som behandlats i ett normalt förfarande till Migrationsverket eller förvaltningsdomstolen, fortsätter rätten att arbeta att gälla och upphör i enlighet med vad som föreskrivs i detta moment.

96 §

Kort över anhängigt ansökningsärende

På kortet antecknas sökandens namn, födelsedatum och medborgarskap, och det förses med ett fotografi. Om sökandens identitet inte har kunnat utredas, antecknas detta på kortet. Kortet gäller en viss tid i Finland, dock högst tills ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft eller tills personen har lämnat landet eller fått ett resedokument.

131 §

Upptagande av signalement

Personuppgifter som avses i 1 mom. får dessutom trots sekretessbestämmelserna och trots vad som föreskrivs i 15 § 4 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet lämnas ut till det i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 om inrättande, drift

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006, nedan *SIS-förordningen om in-och utresekontroller*, och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU, nedan *SIS-förordningen om polissamarbete*, avsedda SIS-systemet

1) för införande av sådana registreringar om återvändande som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna,

2) för införande av sådana registreringar om nekad inresa och vistelse som avses i artikel 24 i SIS-förordningen om in-och utresekontroller,

3) för införande av sådana registreringar som avses i artikel 32 i SIS-förordningen om polis-samarbete.

133 a §

Tillämpning av passlagen

Passlagens (671/2006) bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer, tagande av fingeravtryck, passets tekniska del, kontroll av uppgifter i den tekniska delen, skydd av uppgifter i den tekniska delen och avläsning av fingeravtryck i den tekniska delen tillämpas också på resedokument som avses i detta kapitel. Fingeravtryck som lagrats i den tekniska delen i ett främlingspass eller ett resedokument för flykting får, utöver vad som föreskrivs i den nämnda lagen, avläsas även av Migrationsverket för konstaterande av ett dokumentets äkthet och verifiering av identitet, om utförandet av de uppgifter som föreskrivits för verket förutsätter det.

134 §

Beviljande av främlingspass

Främlingspass kan beviljas en utlänning som befinner sig i Finland och som har beviljats uppehållstillstånd, om

1) utlänningen inte kan få ett nationellt resedokument,

2) utlänningen är statslös, eller

3) det finns andra särskilda skäl att bevilja främlingspass än de som avses i 1 och 2 punkten.

136 §

Innehållet i främlingspass och i resedokument för flykting

Om en utlännings identitet inte har kunnat utredas ska detta antecknas i främlingspasset eller resedokumentet för flykting.

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

147 a §

Frivillig återresa

— — — — —
Ingen tidsfrist för frivillig återresa fastställs heller om det finns risk för avvikande, om personen anses äventyra allmän ordning eller säkerhet eller nationell säkerhet, om ansökan om uppehållstillstånd avslagits såsom uppenbart ogrundad eller bedräglig, eller om ansökan om internationellt skydd avvisas utan prövning i enlighet med 103 § eller det är fråga om en uppenbart ogrundad ansökan enligt 101 §. Risker för avvikande ska bedömas i enlighet med 121 a §.
— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vad som föreskrivs om vägran att bevilja uppehållstillstånd i 36 a § 7 punkten i denna lag tillämpas inte, om bidrag för frivillig återresa har beviljats en utlänning före ikraftträdandet av denna lag.

Om Migrationsverket har fattat beslut om en ansökan om internationellt skydd före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på varaktigheten av rätten att arbeta för den som söker internationellt skydd den bestämmelse i 81 c § 6 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) 2 §, sådan den lyder i lag 277/2022, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tredjelandsmedborgare som ansöker om eller har beviljats tillträde till en medlemsstats (*medlemsstat*) territorium i Europeiska unionen (*unionen*) med stöd av forskar- och studerandedirektivet eller nationell lagstiftning.

Denna lag tillämpas inte på tredjelandsmedborgare

1) som söker internationellt skydd eller som åtnjuter internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller

Riksdagens svar RSv 66/2024 rd

personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet,

- 2) vars utvisning har skjutits upp på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter,
- 3) som är familjemedlemmar till sådana medborgare i en medlemsstat som har utövat sin rätt till fri rörlighet inom unionen,
- 4) som har ställning som varaktigt bosatta i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning,
- 5) som, i likhet med sina familjemedlemmar och oavsett medborgarskap, har rättigheter i fråga om fri rörlighet som motsvarar unionsmedborgares rättigheter enligt avtal antingen mellan unionen och dess medlemsstater och tredjeländer eller mellan unionen och tredjeländer,
- 6) som kommer till en medlemsstat som praktikanter inom ramen för en företagsintern förflyttning av personal enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal,
- 7) som har beviljats inresa och vistelse som högkvalificerade arbetstagare i enlighet med rådets direktiv 2009/50/EG om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

Bestämmelserna i 6 och 7 § tillämpas inte på tredjelandsmedborgare som åtnjuter tillfälligt skydd i en medlemsstat enligt rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 1.7.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare